

Sandås. — 4) (bot.) Upphöjd rand, som hos Umbellatväxter löper ifrån fruktens topp till dess basis. — 5) Se *Åsstång* och *Plogås*.

ÅSAMKA, åsammka, v. a. 1. Samla, hopa på. Brukas endast bildligt. *Delta, å-de honom mycket hat, mycken bitterhet. Å sig skuld, balans, småningom råka i skuld, balans. Å sig förbannelser.*

ÅSATT, åsätt, part. pass. af *Åsätta*.

ÅSDÄLD, m. 5. (hot.) Fördjupning emellan åsar på en växt. Se *Ås*, 4.

ÅSE, åsé, v. a. 2. (böjes som *Se*) Se på. *Å. ett uppträde. Jag kunde ej likgiltigt å., att han så bemöttes.*

ÅSIDO, åsi'do, adv. *Åsido* ell. *å sido*, till sidan, ifrån sig, afsides. *Lägga å. Sätta å., se Åsidosätta.*

ÅSIDOSÄTTA, v. a. 2. (böjes som *Sätta*) 1) Ej iakttaga något som eljest är gällande, vedertaget; låta fela något, hvartill man är förpligtad. *Å. vördnad, skyldighet. Å. all skilnad i rang.* — *Syn.* Försumma. — *Åsidosättande*, n. 4.

ÅSIGT, åsi'ggt, f. 5. Sätt att betrakta och bedöma något. *Jag känner ej hans å. i denna fråga. Enligt hans å.*

ÅSKA, f. 1. (i fornspråket *Asikkia*, af *As*, gud, och *Ecka*, åkning, d. v. s. Thors åkning) Naturföreteelse i luften, bestående i en blixtnedfallande knall, föranledd af de begge olika elektriciteternas fördelning i molnen och ögonblickliga urladdning. *Å-n dundrar, multrar, höres på afstånd. Å-n går, åskan dundrar. Å-n slår ned*, d. v. s. den elektriska gnista (blixten), som vid molnens urladdning far ut ifrån dem, tar riktning åt jorden och träffar något der befintligt föremål. *Å-n har slagit ned i tornet. Dödas af å-n*, af blixten. *Slagen af å-n*, trädfad af blixten. (Fig.) *Å. af bifallsrop, af handklappningar*, stormande bifallsrop, döfvande handklappningar.

ÅSKA, v. impers. 1. *Det å-r*, åskan går. — *Åskande*, n. 4.

ÅSKBY, m. 2. (sjöt.) Byväder med åska.

ÅSKDUNDER, n. 5. Det dunder, som genom mångdubbladt eko höres af knallen vid blixtnedfall (den elektriska gnistans) utfarande ur molnen,

ÅSKELD, åsk-öld, m. 2. 1) Åskan. — 2) Våldel, försöksakad af åska.

ÅSKENÄTA, f. 1. Se *Bonässla*.

ÅSKHUS, n. 5. (fys.) Litet bleckhus, i hvilket man genom elektricitet låter en blixtnedfall slå ned och tända eller icke, allt efter som der finnas brännbara ämnen eller icke.

ÅSKKNALL, m. 2. Knallen vid blixtnedfall utfarande ur molnen.

ÅSKLEDARE, m. 5. Ett slags inrättning att skydda hus och byggnader för åskan, bestående af en metallmassa, som i en sammanhängande sträcka räcker från öfversta delen af byggnaden till några fot ned i jorden.

ÅSKMOLN, n. 5. Moln, i högre grad laddadt med elektricitet (åskämne).

ÅSKREGN, n. 5. Regn, åtföljdt af åska.

ÅSKSLAG, n. 5. 1) Händelsen att ett föremål träffas af blixten. — 2) (fig.) Plötslig, i högsta grad olycksbringande händelse eller nyhet. *Det var ett å. för honom.* — *Syn.* (fig.) Dunderslag.

ÅSKSTEN, m. 2. Se *Åskvigg*, bem. 1.

ÅSKSTRÅLE, m. 2. pl. — *strålar*. Blixtnedfall.

ÅSKVIGG, m. 2. 1) *Å-ar* kallas af menige man de viggformiga stenar (af kiselskiffer, serpen-

tin, grönsten, m. m.), belemniter eller bergkristaller, som stundom träffas i eller på marken, och af allmoget tros vara nedslungade med blixten. — 2) Se *Åskstråle*.

ÅSKVÄDER, n. 5. 1) Väder, då åskan går eller det är åska i luften. — 2) Åska och regn eller hagel.

ÅSKÅDA, v. a. 1. Uppmärksamt betrakta något anmärkningsvärdt, som tilldrager sig, utföres eller förevisas. *Å. en batalj, ett uppträde, ett slagsmål. Å en teaterpjäs, en förevisning af vilda djur.* — *Syn.* Se *Se*. — *Å-n de*, part. akt. Brukas adjektivt i betydelsen: Filosofiskt begrundande.

ÅSKÅDANDE, n. 4. Uppmärksamt betraktande. Jfr. *Åskåda. Utsätta till allmänt å. Guds å.*, Guds omedelbara skådande, som enligt bibeln patriarkerne åtnjöt; äfv. den närmare gemenskap med Gud, hvori de troende i lifvet efter döden hoppas komma.

ÅSKÅDARE, m. 5. och — **ÅRINNA**, f. 1. Den som åskådar något. Jfr. *Åskåda*. Sages isynn. med afseende på offentliga föreställningar, förevisningar, o. s. v. *Å-ne på ett spektakel.*

ÅSKÅDLIG, a. 2. 1) Som kan skådas. — 2) Som förvärfvas, blifvit förvärfvad eller kan förvärfvas genom åskådning (bem. 2). *Å. kunskap. Ett å-t begrepp.* — 3) Tydlig för förståndet, klar. *Göra något å-t.*

ÅSKÅDLIGGÖRA, v. a. 2. (böjes som *Göra*) Göra åskådlig. — Nytt ord.

ÅSKÅDLIGHET, f. 5. Egenskapen att vara åskådlig.

ÅSKÅDNING, f. 2. 1) Se *Åskådande*. *Å-en af en teaterpjäs. Utsätta till å.* — 2) (fil.) Själens omedelbara uppfattning af ett intryck på något yttre sinne.

ÅSKÅPA SIG, å'sch'äpa, v. r. 1. (egentl. *Afskapa sig*; pop.) Göra sig till på ett löjligt, larmande, oförnuftigt sätt; spöka ut sig.

ÅSNA, f. 1. (lat. *Asinus*) 1) Bekant djur af hästsläktet, med långa öron och lång svans, grå färg och svart rand utåt ryggen. *Equus asinus.* — 2) (fig. fam.) Dum människa, dumhufvud. — 3) (boktr.) Fyrkantigt trästycke, som tjenar till underlag för brädet, hvarpå pappershögen ligger, af hvilken vid tryckning papper tages. — *Ss. Åsnebördä. -hud, -hufsvud, -mjölk, -stall, -vaktare.*

ÅSNEAKTIG, a. 2. (fam.) Som bär sig dumt åt. — *Åsneaktigt*, adv.

ÅSNEDRIFVARE, m. 5. En som drifver packåsnor.

ÅSNEFEST, m. 5. *Å-en* var under medeltiden en religiös folkfest, som firades, dels till minne af den åsna, på hvilken Kristus höll sitt intåg i Jerusalem, dels till minne af den, på hvilken Maria med Jesus flydde till Egypten.

ÅSNEFÅLE, m. 2. pl. — *fålar* ell. — **FÖL**, n. 5. Ung, ej fullväxt åsna.

ÅSNEKINDBÅGE, m. 2. pl. — *bågar*. (i bibeln *Åsnakindbåga*) Käbben af en åsna.

ÅSNEKRI, n. 4. En åsnas skriande läte.

ÅSNEÖRA, n. 4. pl. — *öron*. 1) Öra på eller af en åsna. — 2) (fig.) Långt, vidt utstående öra. — 3) Se *Hundöra*, bem. 5.

ÅSNINNA, f. 1. Hona af åsnesläktet.

ÅSTÅNG, f. 5. pl. — *stänger*. Stång, som utgör åsen på ett tält.

ÅSTAD, åstád, adv. (egentl.: *Af stad*, från stället) Bort, på väg. Brukas ofta familjert. *Gå, fara å. Skicka å.* (Fam.) *Flänga, rusa, löpa*